

Pradžia>Kreipimasis į teismą>Tarpininkavimas>Mediacija šeimos bylose>Kaip tai veikia?

Kaip tai veikia?

Šiame puslapyje pateikiama informacija apie konkrečius su šeimos santykiais susijusio tarpvalstybinio tarpininkavimo aspektus.

Laikas

Nors tarpininkavimą galima pradėti bet kada, rekomenduojama tai padaryti kuo anksčiau, pageidautina prieš pradėdant teisinius procesus.

Kadangi tarpininkavimas labai veiksmingas kaip prevencinė sistema dėl tarpvalstybinio vaiko gyvenamosios vietos pakeitimo kylančioms problemoms spręsti, jis ypač rekomenduotinas visuose tarptautiniuose šeimos konfliktuose, visų pirma ginčiuose dėl tarptautinio vaiko perkėlimo. Tačiau kadangi tarpininkavimas tikrai nėra tinkamas kiekvienu pagrobimo atveju, būtų gerai procedūrą pradėti nuo atrankinio pokalbio. Tai taip pat galėtų padėti sumažinti tėvams kilusį susirūpinimą ir padėti jiems geriau suprasti tarpininkavimą.

Tarpininkavimas niekada neturėtų būti dingstis vienai iš šalių atidėti konflikto sprendimą. Tai ypač svarbu vaikų pagrobimo bylose, kur laikas turi lemiamą reikšmę.

Tarpininkai privalo šalis aiškiai apie tai pranešti informavimo etape arba tarpininkavimo pradžioje.

Pagrobimą vaiką perkėlus į jo įprastinės gyvenamosios vietos šalį, tarpininkavimo galimybę taip pat reikėtų apsvarstyti, kad būtų išvengta tolesnio bylinėjimosi.

Glaudus bendradarbiavimas su administracinėmis (teisminėmis) institucijomis

Vaiko pagrobimo atvejais, kai kreipiamasi į centrinės ir (arba) teismines institucijas, tarpininkas šalims turėtų išaiškinti tarpininkavimo pasekmes vykdomai procedūrai.

Kai kuriose šalyse centrinės institucijos turi specialiai parengtus nuosavus tarpininkus.

Šiame puslapyje rasite [centrinių institucijų sąrašą](#).

Susitarimo vykdytinumas visose susijusiose jurisdikcijose (prieiga prie atitinkamos teisinės informacijos)

Kad tarpininkavimu pasiektas susitarimas būtų veiksmingas, jis turi galioti ir būti vykdytinas visose susijusiose jurisdikcijose.

Galimybę gauti informacijos apie atitinkamas procedūras susijusiose jurisdikcijose gali palengvinti centrinės institucijos arba tarptautinio tarpininkavimo šeimos teisėje centriniai ryšių punktai.

Daugiau informacijos apie vykdytinumą valstybėse narėse galima rasti puslapyje [Tarpininkavimas valstybėse narėse](#).

Kalbos kliūtys ir šiuolaikinės ryšio priemonės

Iš esmės, svarbu, kad tarpininkavime šalys dalyvautų tiesiogiai. Šiuo tikslu šalys, kuriose turėtų vykti tarpininkavimas, turėtų imtis atitinkamų priemonių palengvinti reikiamų kelionės dokumentų (pavyzdžiui, vizos) išdavimui.

Atitinkamais atvejais, kai įmanoma, bendrai tarpininkauti turėtų abiejų šalių atstovai.

Labai gerai, jei tarpininkas moka abiejų šalių kalbas, ar bent jau kalbą, kurią moka abi šalys (jei tokia kalba yra). Bendro abiejų kultūrų atstovų tarpininkavimo atvejais, jei negalima rasti kito sprendimo, gali užtekti, kad tarpininkas mokėtų vienos iš šalių kalbą ir suprastų kitos. Šalys turi suprasti visas teises sąvokas. Rasti tarpininką, mokantį šalių kalbas, svarbu ne tik dėl to, kad nesant vertimo poreikio sumažėja išlaidos. Yra ir psichologinis aspektas, be to, šalys turi suprasti, dėl ko susitaria.

Tarpininkas taip pat turėtų atsižvelgti į šalių kultūrinę aplinką ir į kultūrų įvairovę.

Šiuolaikinių ryšio priemonių (telefono, vaizdo konferencijų (internetu), interneto kamerų ir pan.) atsiradimas padeda sumažinti išlaidas ir surengti tarpininkavimą, jei šalys negali dalyvauti tiesiogiai. Tokios techninės priemonės turėtų būti prieinamos kiekvienoje valstybėje narėje, ir turėtų būti išbandytas nuotolinis tarpininkavimas.

Šiam procesui turėtų būti įrengta saugi ir sąveiki tarpininkavimo programinė įranga.

Be to, nepriklausomai nuo tarpininkavimui naudojamos kalbos, svarbu, kad visi dalyvaujantys suprastų tarpininko (-ų) kalbą ir vartojamus terminus.

Tarpininkavimo ir su vaiku susijusio proceso santykis

Apskritai rasti taikų sprendimą skatinama keliuose tarptautiniuose dokumentuose:

- **Reglamentas „Briuselis IIa“**: 46 straipsnis (tarpininkavimu pasiektas susitarimas įsigaliojimo mechanizmas);

- **1980 m. Hagos konvencija**: 7 straipsnio c punktas (deramos priemonės, kurių centrinės institucijos imasi vaiko savanoriškam grąžinimui užtikrinti arba bet kokiam taikiam sprendimui pasiekti), 10 straipsnis (deramos priemonės, kad būtų pasiektas vaiko savanoriškas grąžinimas), 16 straipsnis (nesprendžiama dėl globos teisių prašančiojoje valstybėje pagrįstumo);

- **1996 m. Hagos konvencija**: 31 straipsnis (deramos priemonės, kurių centrinės institucijos imasi sutartam išsprendimui tarpininkavimo būdu palengvinti), 23 ir 26 straipsniai (pripažinimas ir vykdymas), 16 straipsnis (taikytina teisė yra vaiko nuolatinės gyvenamosios vietos valstybės teisė), 7 straipsnis (valstybė, kurioje iškart prieš vaiko pagrobimą buvo jo įprastinė gyvenamoji vieta, išsaugo jurisdikciją imtis priemonių vaikui apsaugoti), 24 straipsnis („išankstinis pripažinimas“);

- **2007 m. Hagos konvencija**: 19–31 straipsniai (sprendimas taip pat apima susitarimą).

Baudžiamojo proceso poveikis

Į baudžiamąjį procesą turi būti atsižvelgiama. Teisminės ir administracinės institucijos (pavyzdžiui, centrinės institucijos) turėtų gebėti šalims suteikti būtiną bendrąją informaciją apie atitinkamus baudžiamojo proceso inicijavimą ir pabaigą reglamentuojančius įstatymus.

Informacija apie [centrinę instituciją arba tarptautinio tarpininkavimo šeimos teisėje centrinį ryšių punktą](#).

Paskutinis naujinyimas: 18/01/2019

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.